

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši šte. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Lavoslav Novak — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

**Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :**

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za peti-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Svetovna vojna.

Avstrija — Rusija.

Položaj se vsled slabega vremena ni mnogo izpremenil, je pa boj na boj.

V Karpatih visok sneg in hud mraz zelo ovirata bojevanje. Mraz je dosegel 25 stopinj. Kljub temu se vrše boji. Pri zavzetju neke višine so naši vjeli dne 10. marca 2 častnika in 350 mož. Posamezne ponočne ruske napade so odbili.

Dne 11. marca so Avstrijci po težkem boju vzeli važen kraj ob cesti Cisna—Baligrod in očistili med hudim snežnim viharjem sosedne višine sovražnikov. V zahodnem sosednem odseku se je medtem izjalovil sovražni napad.

Dne 12. marca se je boj na črti Cisna—Baligrod nadaljeval. Naši so vzeli neko višino, za katero so se vojskovali več dni. V saperskem napadu so naše čete razstrelile dele sovražnih postojank, v naslednjem boju od blizu so vrgle Ruse nazaj in jih vjele nad 1200. Še ponoči so odbili sovražne napade na to višino, kakor tudi na postojankah sosednih oddelkov s težkimi izgubami za Ruse.

Dne 13. marca so se zopet na številnih točkah silni ruski napadi ponovili; tako na bojišču med prelazoma Užok in Lupkov, nadalje v dolini reke Opor in pri Viškovu, ki se je pa naslednji dan izjalovil. Naši so vjeli poleg mnogo ranjenih Rusov tudi 400 neranjenih.

Dne 14. marca so Rusi napadli pri Užoku, pa so bili z velikimi izgubami odbiti.

Ruske izgube v Karpatih so zelo velike. Zbrane imajo Rusi svoje najboljše čete, med njimi tudi sibirske, ki so izvrstne v obrambi. Če Rusi hočejo doseči uspeh, le malokdaj delujejo počasi in ne varčujejo z moštvom. Njih naskoki so obupni, ker vojake pode od zadaj v boj

lastne strojne puške, od spredaj jih pa kose avstrijske. Vendar kljub temu naši pridobivajo ozemlje.

Severno od užoškega sedla so zlasti dne 14. marca imeli Rusi velike izgube. Več dni so grmeli topovi na obeh straneh ceste od Turke do Užoka. Rusi so imeli zasedene sosedne višine in so ljuto napadali naše postojanke. Vjeti Rusi pripovedujejo, da so bili vzeti iz armade, ki oblega Premišelj. Uničena sta jim bila dva bataljona in vjetih 11 častnikov in 650 mož.

Pri Viškovu so naši zasedli neko višino in se obdržali v kljub večkratnim sovražnim napadom ter vjeli 380 mož. Najhujši boji trajajo že več dni severno od Kolomeje. Z močnimi silami so hoteli Rusi pri Otiniji prodreti našo bojno črto, a so bili z velikimi izgubami vrženi nazaj. Z novimi četami so Rusi še enkrat poizkusili napad in prišli v našo bližino. Pri našem protinapadu se je posebno odlikovala konjenica pod vodstvom generala Dankla, ki je vodil 53. hrvaški polk iz Zagreba. Večkratni naskoki veliko močnejših ruskih čet so bili krvavo odbiti.

V jugovzhodni Galiciji so Avstrijci 10. marca pri zasledovanju sovražnika, katerega so vrgli severno od Nadvorne, vjeli zopet 280 mož. Sicer pa je na vsej tej fronti radi snežnega viharja vladal mir. Južno od Dnjestra so Rusi 13. marca z močno pehoto napadli. Napad se je vsled dobro učinkujočega ognja naše artiljerije ustavil in izjalovil. Naslednji dan so naši nekaj pridobili na ozemlju. Dalje vzhodno so Avstrijci vrgli nazaj sovražno konjenico, ki je nastopila peš.

Rusi so hoteli spraviti skozi avstrijsko fronto severno od Nadvorne 1500 judovskih družin, katerim je vojska vse vzela. Pri tem bi bila seveda ruska vojska na lahek način prodrla avstrijske vrste. To je izprevidelo avstrijsko vojno vodstvo in Rusom ni dovolilo, da bi gnali pred sabo Jude.

Tudi v Bukovini radi snežnega meteža večje bojne operacije počivajo. Ruske čete so se utrdile

na levem bregu reke Pruta. Vršili so se le manjši artiljerijski boji severno in vzhodno od Črnovic.

Pri Črnovicah v Bukovini se Rusi na vso moč prizadevajo, da bi dobili most čez reko Prut, pa so bili doslej še vedno zavrženi.

V zahodni Galiciji so Avstrijci pri Gorlicah pridobili nekoliko ozemlja in ga utrdili. Ruske napade na novoosvojene postojanke so odbili. 12. marca so se vršili artiljerijski boji. Napade posameznih sovražnih oddelkov so naši odbili. Južno od Gorlic so Rusi dne 13. marca napadli, pa so bili po kratkem boju odbiti. 14. marca so se vršili topovski boji.

Pri Gorlicah so Rusi napravili več nočnih napadov in so imeli težke izgube; vsi napadi so bili brezuspešni.

Na Ruskem Poljskem v sredini bojne črte vlada mir, katerega naši vojaški zrakoplovi in vojaška letala uporabljajo v to, da poizvedujejo o sovražnih postojankah. Avstrijci so 10. marca na tej fronti nekoliko napredovali. Sovražni napadi, da bi si posamezna opirališča zopet osvojili, so se izjalovili. Postojanke, ki so jih naši dobili, so dalje utrdili. Pri Inovlodzu ob Pilici je naša artiljerija po kratkem, silnem boju prisilila več sovražnih baterij, da so umolknele. Dne 12. marca so se vršili tu le topovski boji. Napade sovražnika na posameznih mestih so naši odbili. 13. marca so Avstrijci odbili ruske napade ob spodnji Nidi.

Na Poljskem so naši dne 15. marca odbili pri Sulejevem in Lopušnem močne napade ruske pehote.

Avstrija — Srbija.

Na tem bojišču se že dolgo časa ni pripetilo nič posebnega. Nepomembne praske so se tu in tam vršile ob črnogorski meji. Avstrijski letalci so zadnji čas vrgli veliko bomb na črnogorske postojanke na Lovčenu in pri Grahovu.

PODLISTEK.

Beli vrabec.

(Iz češčine priredil V. Hybášek.)

II.

(Dalje.)

Edini izvod pesmij Janeza Kosca, ki ga je v celem Javorju imel samo najmlajši učitelj, je šel iz roke v roko. Kakor kaka stara vojaška zastava je bila ta knjižica že hudo zdelana, zmečkana, listi so lezli iz nje, a s ponosom so jo gledali stari in mladi...

„V kratkem dobimo pesnika,“ ponašali so se domačini proti tujcem in sami so kar goreli radovednosti, kakšen bo pač ta pesnik.

Mestne gospodične so hodile z mamicami in tetkami k vsakemu vlaku in v vsakem človeku z dolgimi lasmi in ščipalnikom na nosu so slutile novega tajnika. „Ta bi znal biti,“ so ugibale in se na skrivnem ozirale po njem. Pa vselej so se zmotile. Danes je bil agent od kake zavarovalnice, drugič potnik za perilo, enkrat gledališki igralec in nazadnje celo trgovski pomočnik, ki jim je pozneje prodajal v prodajalni na trgu sukanec in gumb.

Nekako štirinajst dni po tem mučnem pričakovanju je šel mimo njih in vse prehitel na potu od kolodvora neznan, skoraj grd človek, v obnošeni obleki in s kovčgom v roki. Res ga ni nihče niti pogledal.

„Kaj pa hočete?“ zadrli se je nad njim Dolenec, katerega je poklical natakar.

„Oprostite, prosim, gospod župan! Iskal sem vas v mestni hiši, toda od tam so me poslali sem —“

„Ali naj zmiraj sedim v mestni hiši? — Od tega nič nimam! Povejte hitro, kaj želite; igram tukaj z gospodi tarok in ravno sem na vrsti, da delim —“

„Blagovolite torej oprostiti, da nadlegujem; nisem vedel —“

„Pustite prazno besedičenje in povejte kratko, kaj hočete.“

„Jaz sem od vas izvoljeni tajnik, Janez Kosec.“ V grozoviti zadregi in rdeč ko kuhan rak je spravil mladi mož slednjič iz sebe teh par besedic.

„Vi, da ste“ — zaletel se je župan, toda ni dokončal. Čez trenotek je spregovoril s popolnoma drugačnim glasom: „No, to me veseli, zelo me veseli! Bodite pri nas srčno pozdravljeni! Je že prav. Prosim, pojdite naprej, vas bom predstavil gospodom. Pri meni ima meščanski klub svoje prostore. Pa zakaj niste pisali, da bi bil prišel po vas k vlaku? Moj omnibus vozi k vsakemu vlaku.“

Novi mestni tajnik se je opotekal za županom na pol mrtev. „Ivo,“ pravili so mu njegovi tovariši, ko se je od njih poslavljaj, „prvi vtis je odločilen! Ne bodi no taka bojazljiva putka! Postavi se, da boš imponiral!“ — Ko bi ga zdaj videli in ta „prvi vtis“, ki ga je naredil...

„Dovolite, vi ste baje pesnik?“ uprl je vanj svoje vprašujoče oči eden izmed članov kluba. „Tako si vas nisem predstavljal,“ pristavil je še čisto odkritosrčno, in na njegovem licu se je jasno bralo, da je razočaran. Kosec si je v tem trenotku želel biti tisoč metrov pod zemljo.

„Prosim, to je postranska stvar,“ je obračal Kosec pogovor, „radi tega pa ne bom zane-marjal svojih uradnih opravil. Če je mogoče, pogledal bi rad v pisarno, da se seznanim s tekočimi zadevami.“

„A, za to je še dovolj časa,“ odvrčali so ga vsi, posebno še župan. „Danes ste moj gost; jutri vas vpeljem na magistratu in se boste predstavili boljšim ljudem v mestu. Napišem Vam njih imena in vse drugo vam bo že povedal stari Trojan.“

„Kdo pa je to, prosim?“

Družba se je veselo zasmejala in župan je odgovoril: „Stari Trojan? To vam je tič! Je sicer le uradni sluga, a izkušnje ima veliko. Ni je zadrege, iz katere bi si ne znal pomagati. Morda ste že slišali, da nam drugod pravijo „kanonirji iz Javorja?“ To ima Trojan na vesti.“

Ne, Kosec ni slišal te zgodbe, ničesar ne vé o tem. „Bolje, če to slišite od nas,“ pravi modro župan, „kakor od tujih ljudi. Kot tajnik morate biti obveščen o vsem. Mojster Urbanja se vsega dobro spominja, naj vam on pové, jaz pa grem tačas malo po hiši pogledat.“

(Dalje prih.)

V Srbiji je osebni promet nekaj časa baje ustavljen radi koncentracije srbskih čet.

V tej deželi silno razsajata pegasti in trebušni legar, na katerih je obolelo tudi 12.000 vojakov. Bolezen se negovadno hitro širi in pograblja kakor požar vse okoli sebe.

Bolezen se je začela širiti iz Valjeva, kjer je nekaj tednov umrlo vsak dan nad tisoč oseb. Od 410 srbskih zdravnikov jih je samo ta bolezen pobrala 200 in potem še 23 tujih. Ljudstvo si želi miru.

Nemčija — Rusija.

Zadnji čas so bili Nemci pri Prašnišu pri svojem prodiranju iz Vzhodne Pruske ustavljeni. V dveh velikih bitkah pri Prašnišu in pri Grodnu so Rusi porazili po dva nemška armadna zbora. Da jih pa niso uničili, o tem priča dejstvo, ker so Nemci kmalu potem, ko so zapustili Prašniš, vjeli v onem ozemlju nad 11.000 Rusov.

Natančneje se opisujejo ti boji tako-le: Po svojem velikem porazu pri mazurskih jezerih so se Rusi umaknili. Ostanki ruskega 3. kora so se zbrali pod utrdami Olita, oni 26. in 3. sibirskega kora so se pa zatekli k trdnjavi Grodno in na črto reke Bobr. Rusko armadno vodstvo je poslalo v Grodno še tri nove kore, 2., 13. in 15. kor, ter izpopolnilo poražene zборе z rekruti. Tako je nastala zopet 10. armada, ki je koncem februarja zama poizkušala pregnati nemške čete, ki so prodrle do črte Bobr in prav blizu Grodna. V teh bojih je imel najtežje izgube ruski 15. kor, ki je bil že takoj začetkom vojske pri Tannenbergu poražen in katerega so bili medtem zopet sestavili. Nemška namera nikakor ni bila, da bi se ustavili pred utrjeno črto reke Bobr in pod utrdami Grodna, kjer bi nudili sovražniku možnost, da jih napade od levega krila. Nemško vodstvo je hotelo dobiti prostost operacij. Poprej pa so morali Nemci spraviti ogromni plen, ki je ležal v gozdu pri Avgustovu. Ko so bila ta dela končana, so pričeli Nemci novo grupacijo. Desno krilo je zavzelo pripravljene pozicije v gozdu pri Avgustovu. Rusom so ostala nemška premikanja čisto skrita. V naslednjih bojih so Nemci uničili dva ruska, še prav miada polka. Ko so Rusi izprevideli, da jim preti obkroženje, so se kar najhitreje umaknili. Nemci so jih zasledovali in pri tem je neka nemška kavalerijska divizija vjela nad 5000 Rusov. Večjih bojov ni bilo, že grožnja obkolitve je zadostovala, da so se Rusi umaknili ne le z obeh kril, ampak tudi s celokupno armado, ki se je v 50 km dolgi črti pripravila za napad.

Vzhodno od Sereje so Nemci vjeli 600 mož. V boju severozahodno od Ostroplenke so nemške čete tudi zmagale in vjele 6 častnikov, 900 mož in dobile 8 strojnih pušk. V boju severozahodno od Novega Miasta so pa Nemci vjeli 1660 Rusov.

12. marca so Nemci porazili Ruse severno od Avgustovega gozda. Le s hitrim odhodom proti Grodnu so se Rusi odtegnili popolnemu porazu. Nemci so tu vjeli nad 4000 Rusov, zaplenili 3 topove in 10 strojnih pušk.

14. marca so Rusi brezuspešno napadli z velikimi silami severno od Prašniša Nemce, pa so bili odbiti. Posebno hud boj je bil pri Jednorozku. Nemci so vjeli 2000 Rusov.

Vrahanje je: Kje se li jemljejo Rusi in zakaj se dajo tako hitro vjeti?

Nemčija — Francoska.

Na francoskem bojišču vse stoji že od oktobra, le v drugi polovici meseca februarja so Francozi napadli z večjimi silami nemške postojanke v Champagni, da bi razbremenili rusko armado ob mazurskih jezerih. V bojih, ki so se vršili tri tedne, so Nemci ne le obdržali svoje postojanke, ampak tudi vjeli nad 2000 Francozov. Proti šestim francoskim korom je začetkoma stal le en nemški kor. Posebno so se odlikovali nemški Porenci in gardni bataljoni.

Pri New Chapelle so si Angleži vsled svoje velike premoči osvojili vas in tudi strelske jarkove dolžini 2000 metrov.

Pri pregledovanju sprednjih strelskih jarkov sta bila ranjena neki francoski poveljnik armade in neki zborni poveljnik te armade.

Posebno težavne boje imajo Nemci na zahodnem bojišču v ozemlju Vogezov. Ti boji se dajo primerjati z boji v Karpatih in v Srbiji. V goratem svetu ni nikakih okopov, strelskih jarkov,

prekopov in podkopnih jarkov. Ker se ceste in pota z lahkoto nadvladujejo, mora napadalec poiskati pot preko prepadov. Francozi streljajo tu na Nemce tudi z visokih jelk, kjer se na vršiču trdno privežejo k debelu in zakrijejo z vejami.

Pri Saint-Eloi, južno od Yperna, so dne 16. marca Nemci zasedli po dvadnevem boju neke višine, katere so prej imeli Angleži.

Podmorski boji proti Angliji.

Pomožna križarica „Bayano“ se je potopila. Del posadke so rešili, 170 mož je pa utonilo. Parnik je bil morda torpediran.

„Frankfurter Zeitung“ poroča, da je od začetka vojne do 1. marca bilo potopljenih 126 angleških trgovskih ladij, ki so skupno obsegale 437.879 ton. Velik del teh ladij je postal žrtev podmorskih čolnov.

Od 10. marca je bilo, kakor poroča angleška admiraliteta, v prelivi okrog Anglije po nemških podmorskih čolnih napadenih 7 ladij, izmed katerih sta se dve potopili. Tri so se rešile, o usodi ostalih dveh se ne ve.

Glasom poročila angleške admiralitete je nemški podmorski čoln U 29 torpediral 4 angleške ladje. To je isti čoln, čigar kapitan Weddingen je 21. septembra tekom ene ure potopil tri angleške križarice.

Rusija.

Vsled carjevega ukaza dijaki niso več prosti vojaške službe. Vsi dijaki bodo morali napraviti 8mesečni častniški tečaj.

Nemci ne bodo smeli več biti skupaj nasejeni po ruskih vaseh, marveč bodo pomešani med selsko prebivalstvo, da se bo onemogočila vsaka germanizacija. Veliko pozornost vzbuja v Petrogradu, da so zapri bivšega poveljnika orožništva, Mesojedova. Prišli so na sled obširni zaroti. Zapri so še 36 oseb.

Vlada je prepovedala prodajati žito inozemcem.

Močno je dala vlada zastražiti prekosibirsko železnico, ker se boji, da bi utegnili nemški vojniki pognati mostove v zrak. Po tej železnici dobiva Rusija iz Japonske orožje in strelivo, iz Avstralije pa čevlje. V Ameriki je Rusija naročila 10.000 železniških tovornih vozov.

Car je odpotoval iz Carskega sela na bojišče. Preiskava radi ruskega poraza v Mazuriah je dognala, da je bilo krivih 12 generalov, ki so jih nato odpustili iz službe.

Vse tiste akcijske družbe, ki jih vodijo podaniki sovražnih držav ali družbe, ki imajo svoj sedež v sovražni državi, se bodo razpustile. Vendar se upnikom njih pravice ne bodo kratile in so bodo tudi koristili akcijonarjev po možnosti čuvali.

Turčija — Rusija.

Rusko čnomorsko brodogradništvo je pretekli teden obstreljevalo turška pristanišča Zunguldak, Korlu, Ereğli in Alabli.

Boji za Dardanele.

Obstreljevanje Dardanel kljub silnim naporom, ki jih imajo Angleži in Francozi, nima posebnih uspehov. Dardanelski notranji forti niso poškodovani. Pa tudi zunanji forti niso bržkone popolnoma porušeni, ker se je pred kratkim poročalo, da so Angleže zopet obstreljevali Kum Kale in Sedd il Bahr. Morda so Turki nalašč umolknil s svojimi topovi, da premotijo in zva-bijo Angleže v zasedo. Res se poroča, da je bilo nekaj ladij ondi zadetih.

Francosko brodogradništvo je nadaljevalo obstreljevanje Dardanel na evropski strani, med tem ko je angleško brodogradništvo obstreljevalo azijsko stran. V nedeljo, dne 7. marca, je otvrdlo sovražno brodogradništvo, obstoječe iz angleških ladij tipa Agamemnon in Nelson, ter francoske linijske ladje, vnovič ogenj proti fortu Medžidje iz najtežjih topov, na kar je nastopil nasproti ležeči fort Hamidje z najtežjimi topovi. Takoj pri prvih streljih so trije streli zadeli in prisilili neko ladjo, da je morala iz bojne črte. Sovražnik je nato pričel obstreljevati Hamidje. 53 cm granate so pretresale ozračje. Strelji so pa bili prekratki in so padali v morje. Po štirinurnem obstreljevanju je sovražnik odjadril proti izhodu Dardanel. Čeprav je sovražnik oddal 400 strelcev, je fort Hamidje ostal nepoškodovan.

Naddrednot „Kraljica Elizabeta“ je bil zadet od treh granat. Notranjost štirih angleških ladij

in neke francoske ladje je trpela vsled ognja iz topov.

Angleži in Francozi so pri Saroškem morskem zalivu izkrcali 2000 mož. Turki so jim zadali težke izgube in jih prisilili, da so se umaknili.

V noči na 11. t. m. so Angleži poizkušali odstraniti zunanje mine pri Dardanelah. Forti so pričeli streljati in so potopili tri iskalce min, na kar se je sovražnik umaknil ne da bi bil kaj opravil.

Poroča se, da je bilo sedem velikih angleških in francoskih ladij resno poškodovanih od ognja turških utrdb.

Zavezniki se pripravljajo tudi na to, da prično redno obleganje Dardanel na kopnem. Rusi imajo v Odeški guberniji zbrano veliko armado, ki bo baje pod vodstvom generala Dimitrijeva operirala na Gallipolu. Francozi imajo pripravljen v Severni Afriki ekspedicijski zbor pod generalom d' Amade.

Bolgarija.

Vojni minister je predložil bolgarskemu so-branju zakonski načrt, da naj se zviša stanje bolgarske armade za 180.000 mož. — Angleški diplomatje poizkušajo doseči, da se Bolgarija udeleži akcije pred Dardanelami.

V petek, 12. marca, so v Sofiji manifestirali za to, da se Bolgarija pridruži centralnim velesilam.

Grčija.

Grška je protestirala proti temu, da Angleži in Francozi uporabljajo grške otoke Lemnos, Naksos in Tenedos za opirališča svojemu brodogradu. Dobila je odgovor, da ti otoki spadajo pravno še pod Turčijo, ker zasedenja teh otokov v balkanski vojni ni priznala ne Turčija ne kaka druga velesila. Očividno jo hočejo Angleži prestrašiti, da sploh teh otokov ne dobi, če njim ne pomaga proti Turčiji.

Spremembe pri bosenski vladi. Namestnik deželnega poglavarja dr. Mandić odstopi in bo guverner privilegirane bosensko-hercegovske vlade. Dvorni svetnik pri deželni vladi je postal sarajevski okrajni glavar Defterdarović, ki je mohamedanec. Dosledaj ni bilo pri ondodni deželni vladi mohamedancev.

Avstrijska uprava na Ruskem Poljskem je v dveh mesecih dosegla uspehe. V občevarstvu s prebivalstvom se oblasti sedaj poslužujejo poljskega namesto poprej običajnega ruskega jezika. Otvorili so veliko ljudskih in srednjih šol. Uvedli so gregorijanski koledar.

Grof Witte umrl. V Petrogradu je dne 13. marca umrl grof Witte. Rojen je bil na Kavkazu 1. 1849. iz nemške rodbine. Po dovršenih študijah je vstopil k železnici. Že med rusko-turško vojno 1. 1877/78. je vodil vojaške transporte. L. 1892. je radi svojih izrednih zmožnosti postal prometni minister, leta 1893, pa finančni minister. Witte je Rusiji mnogo koristil. Podržal je več zasebnih železnic, zgradil sibirsko železnico, uvedel monopol na žganje, in napravil postave za zboljšanje razmer delavskega stanu. L. 1903. je postal ministrski predsednik. Rad bi bil, a ni mogel preprečiti vojske z Japonsko. Zato je pa kot mirovni delegat v Portsmouthu dosegel po tritedenskem pogajanju za Rusijo časten mir. Car ga je povzdignil v grofovski stan. Bil je velik prijatelj miru in radi tega nepriljubljen pri vojaški stranki. Le eno mu po pravici očitajo, da je namreč v korist državnim financam preveč izrabljal brez ozira na ljudsko moralo in zdravje državni monopol na žganje.

Srbski prestolonaslednik v Italiji. Srbski prestolonaslednik Aleksander je prišel z Angleške v Italijo, kamor je baje prinesel pismo angleškega kralja za italijanskega kralja.

Srbska skupščina je imela dne 14. marca svojo sejo. Najprej se je razpravljalo o seiparijah, ki so se dogajale pri dobavi čevljev za armado. Okoli 20 dobaviteljev je oddalo 200.000 obuval za armado, od katerih je bilo 65% nerabnih.

Ovacije vojvodi Abbruzzov. V Bariju je prebivalstvo priredilo vojvodi Abbruzzov, ki se je tamkaj mudil, viharne ovacije. Vzklikala se je slava tudi savojski kraljevi hiši in oboroženi Italiji.

Nemška križarica „Dresden“ potopljena. Dolgo časa je angleško brodogradništvo

nemško križarico „Dresden“. Sedaj jo je zasačilo v Tihem oceanu, napadlo in potopilo; posadko, ki je štela 361 mož, vjelo. „Dresden“ je bila napravila prej Angležem mnogo škode.

Ameriški velikanski topovi za Rusijo. Skozi mesto Minneapolis so se dne 14. januarja peljali velikanski topovi, namenjeni za Rusijo. Topovi imajo baje isto razdiralno silo kakor nemški 42centimeterski topovi.

Shodi za mir na Angleškem. Angleška delavska stranka je sklicala v nedeljo, 14. marca, 4000 ljudskih shodov za mir.

Molitve za mir. Sv. oče je ukazal, da naj se prihodnjo nedeljo, dne 21. marca, zopet opravijo molitve za mir, in sicer po vseh župnih cerkvah vesoljnega katoliškega sveta. Tudi zdaj se bodo ta dan dobili posebni odpustki.

S pota na bojno polje.

Posebne okoliščine v poslovanju prometnih zvez so nanesle, da sedim oziroma postopam že tri dni po vasi, sredi Magyarorszaga, med tridimi Mažari. Ker imam ravno dobro uro časa in lepo priložnost, se mi zdi, da bi ne bilo brez greha, ako bi ne napisal par vrstic za „Gorenjca“.

Noč in dan smo drdrali skozi ogrsko Pusto in začudeno zrlji na dolgo Blatno jezero, na mnoge luže, na rodovitna polja in čedne pristave, na krasno Budimpešto in vse, kar se je dalo videti iz voza. Vojska nas je poklicala od vseh strani in združila Nemce, Slovence, Čehe, Mažare, Jude in Italijane v stremenju za istim ciljem. Skoro vsi smo prvič videli deželo, kjer raste pšenica in koruza. Tu so prvi sejali stari Slovenci, tu sta sejala seme izveličavne besede božje sv. brata Ciril in Metod. Samo gledali smo, zakaj: nem tudom (ne razumem) — je bilo vse, kar so tudi naša ušesa zapopadla. Blizu Pešte smo prvič po vojnem načinu jedli pristni guljaš, neizogibno papriciran. Ravno smio se privaditi dobro vožnje in ciganskemu življenju, ko se naš vlak ustavi za nedoločen čas na velikanski postaji.

Že sem odpiral kositrno bučo, v kateri mi je moj „purš“ prinesel črno kavo, ko se mi vrine misel, da bi se morebiti dalo kje maševati. Res, uro zatem sem že pristopil v župni cerkvi v k oltarju. Ko mine sv. daritev pa prikoraka cela stotnija lovcev, ki se peljejo slučajno z nami. Ker mi je ostalo še nekaj kroparskega talenta, jih hitro pridobim okoli 30 za spoved. Posebno šarži so dali dober zgled in so me okorajžili tako, da sem popoldne v živinskem vagonu zasliševanje grešnih duš nadaljeval. Med tem se nam sporoči, da ima biti nedelja. Kar hitro ukrenem potrebno, zlasti dva Juda sta mi pri tem pomagala, da odpeljem celo stotnijo v cerkev in jim opravi službo božjo s pridigo — pa samo deset minut dolgo, kar se mi še nikoli prej ni posrečilo. Ni čuda, da sem se vsled tega nekoliko prevzel. Ko mi zvečer pri čaši pive navzoči poljski legionar začne razkladati, da ne razume, čemu hodijo tudi duhovniki v vojsko, sem mu povedal in pokazal take stvari, da je raje utihnil. Sicer pa — ne vem kako je to, da mi nič kaj zanimivega neče priti iz peresa. Menda se mi predobro godi, kajti sedim pri pisalni mizi g. dekana v

ki je po kosilu malo zamižal, pušim šest palcev dolgo cigaro in cukam nebeško kapljico iz Tokaja. G. Miha iz Križev bi rekel k temu svojih „tavžent mačkov“, jaz bom pa raje začel popisovati naš kraj.

— (škof biskup) ladany je ogrska vas v komitatu jugozahodno od Prebivalcev ima samo blizu 13.000, torej je čisto navadni ogrski vároš. Po veri so prebivalci: rim. katol. 928, grško katol. 58, kalvin. (helvet.) 8265, avgsbur. 36, grško razkol. 16, judov 585. Župnija, ki jo opravi g. dekan Bela s kaplanom Viktorjem, ima tri podružnice, ki so vsaka po tri ure oddaljene od farne cerkve. n. pr. ima rim. katol. 76, grš. 4, kalvin. 5093, avgsb. 5, gr. razkol. 2, judov 350. V številke 12, 5, 20, 0, 24, 2. Po narodnosti so ti ljudje že vsi Mažari, dasi se jim na nosu bere, da so bili njihovi očetje Slovani. Cerkvi ima vas dve, eno katoliško in eno kalvinsko. Sicer pa ti dobri in pošteni ljudje vendar bolj malo hodijo v cerkev. Morebiti cerkev leto in dan ni tako polna, kakor je bila zadnje nedelje, ko sem jo napelnil z

štajerskimi lovci 9. prapora. Vas zavzema silno obširen prostor, kajti ulice v pravilno zidani vasi so 20 do 100 korakov široke, na straneh tlakovane. Hiše so lepo belo pobarvane; vsaka ima svoj vrt z zeleno ograjo. Zidane so deloma iz opeke, deloma iz kamnom podobnih kosov blata, s slamo mešanega, pokrite z bičevjem ali tudi z opeko. S prav redkimi izjemami so vse le pritlične in dokazujejo tujcu, da dežela nima dosti kamna in železa, a ima dosti zemlje in prostora. Prijaznost in gostoljubnost nasproti tujcu je lepa lastnost Mažarov, ki so jo najbrže podedovali od starih Slovencev. Prihodnjič kaj več, po možnosti tudi kaj bolj zanimivega.

NOVIČAR.

Sestanek deželnih glavarjev v Gorici. V soboto, dne 13. t. m., so se sešli deželni glavarji slovenskih in sosednjih dežel k skupnemu posvetovanju. Prišli so gorški, štajerski, kranjski, istrski, koroški in predaljski deželni glavar. Zastopani so bili pa tudi deželni glavarji Dalmacije, Tirola in tržaški župan. Posvetovali so se zlasti o tem, kako se bo ljudstvo preskrbelo z živili. Vsi udeleženci so poudarjali, da od vlade določena množina moke na kmetih nikakor ne zadostuje. Konstatiralo se je z obžalovanjem, da je vlada na Dunaju postopala brez ozira na samoupravne oblasti (deželne odbore in županstva). Zahtevalo se je, da se mora v bodoče to izpremeniti in postopati roko v roki s temi oblastmi, ki dobro poznajo krajevne razmere. Dogovorili so razne korake glede uvoza živil. Tudi glede letošnje obdelave polja so se storili važni sklepi. Posebna deputacija te konference, v kateri je dr. Šusteršič, bo zastopala stališče pri osrednji vladi. Sklenilo se je, povabiti ve deželne odbore na skupni posvet na Dunaju, da se tako varuje delokrog deželne samouprave proti absolutističnim tendencam centralne vlade.

Gorenjski popoldanski vlak bo zopet vozil. Železniška uprava namerava uvesti popoldanski vlak na progah Ljubljana—Jesenice in Kranj—Tržič najbrže s prvim majnikom, če pa dopuste to razmere, že z aprilom. Vozni red ostane najbrž isti, kakor je bil lani pred vojsko.

Č. gosp. Karol Heidrich, konzistorijalni svetnik, biserni mašnik, duhovnik misijonske družbe sv. Vincencija Pavljanskega, je umrl v Ljubljani star 85 let. Bil je posebno goreč spovednik.

Na Šmarni Gori se je za čas vojne naselil rusinski župnik g. Mirovič, ki ima v nedeljo in praznik sv. mašo po vzhodnem obredu in slovensko pridigo ob pol deseti uri.

„Naš dom“ v Tržiču, ki je namenjen ljudski izobrazbi in socialno-političnemu življenju, je domači g. župnik v nedeljo, dne 7. marca, slovesno blagoslovil.

Potres. V sredo, 16. t. m., zvečer ob 11. uri se je čutil na Gorenjskem precej močen potres.

Oproščenje od šole. Kranjski deželni šolski svet je sklenil, da naj za poljska dela oproščajo otroke od šole krajni šolski sveti.

Grobišče padlih žrtev. Na Centralnem pokopališču na Dunaju so pokopali že 1700 vojakov, ki so umrli za ranami, dobljenimi na bojišču.

Meso se je podražilo v Pulju za 48 v pri kilogramu, v Budimpešti pa celo za 1 K 10 v.

Šole v Gradcu. V Gradcu so se porabile skoraj vse šole za vojašnice. Za 20.000 šolskih otrok so se dobili drugod prostori, da se uporablja 134 šolskih sob za vojaštvo. Tudi srednje šole so se izselile in se je uvedel skrajšan pouk.

Sredstvo proti ušem. Dunajski zdravniški krogi poročajo, da janeževo olje v desetih minutah pomori vse uši.

Sejte radič! Gospodarji, ki se bavijo s prašičerejo, naj ne pozabijo sejati sedaj zeleni radič ali zeleno cikorijo. To tečno krmno prašiči jedo s slastjo. Prav storiš, če celo njivo obseješ z radičem. Radič daje prvo leto štiri košnje in, če je bil vsejan na gojno njivo, še drugo leto dve košnji. Poklada se pujskom radič pomešan z mlado domačo deteljo. Izorana naj bo njiva na ploh, da se radič lahko kosi.

Vojna boče ljudi ozdravila najbolje. V Nemčiji se izda za spolno obolele osebe vsako leto 90 milijonov mark, za nemoralne spale pa 50 milijonov. Na Francoskem se je doslej za širjenje in zdravljenje te bolezni izdalo še več milijonov...

Živa vera in globoka pobožnost. Nedavno je prinesel neki slovenski list te-le dve sliki, ki sta vredni premišljevanja: I. Kakor Rusija po svoji politični moči presega vse pravoslavne države, tako in še veliko bolj preprosto rusko ljudstvo po svoji živi veri in globoki pobožnosti visoko presega vse pravoslavne narode. Ruski narod, če bi postal katoliški, bi po verski

gorečnosti prekosil vse druge narode. — II. „Naš poveljnik zakriči na vse grlo: „Napreji Juriš! Ura! Fantje, po njih!“ In že so hreščale ruske butice pod našimi puškinimi kopiti. Ko bi le videli, kako znajo „kranjski Janezi“ mahati po glavah, kako hitro in krepko, da bi človek ne verjel. Več ko je bilo Rusov, bolj smo udrihali, tako da so se mrtvi in ranjeni kar kupičili krog nas.“

Poziv. Varčujte z živili, posebno z moko in kruhom! Vojna, ki jo že mesece vojujejo proti nam naši sovražniki, ni naperjena samo proti vojaški sili avstro-ogrsko monarhije, temveč je tudi prava izstradalna vojna napram civilnemu prebivalstvu. Sovražniki, ki nas vojaško ne morejo premagati, nas hočejo izstradati. Vendar tega ne smejo doseči in tudi ne bodo dosegli, ako bomo varčno ravnali s vojimi živili. Posebno moramo varčevati z moko, ako naj vzdržimo do prihodnje žetve. Marsikaj si moramo odtrgati od ust. Vsi moramo štediti; noben stan, noben poklic, nobena starost ni izvzeta. Kmet in meščan, gospodar in blapec, gospodinja in dekla, odrasli in otroci! Noben posel se ne sme pritoževati, ako dobiva manj hrane, kakor je bil vajen, noben posel ne sme staviti zahtev, ki jih gospodar ne more in ne sme izpolniti, ker mu dovoljuje zakon za porabo v gospodinjstvu samo tesno odmerjeno količino moke. Naša prva patriotična dolžnost je, da varčujemo z živili, in sicer predvsem z moko in kruhom. Oblastvene predpise moramo natančno, vestno in strogo izpolnjevati. Težki so časi; zahtevajo samozatavanje in požrtvovalnost; toda mi hočemo in moramo pokazati svetu, da vzdržimo. In vzdržali bomo, ako bomo varčevali z živili, posebno z moko in kruhom. Od gora v doline, od kraja do kraja, od vasi do vasi, naj se razlega in vpoštev klic: „Varčujte z živili, varčujte z moko, varčujte s kruhom!“

Ljubljana, dne 11. marca 1915.

C. kr. deželni predsednik:
Schwarz s. r.

Razglas. Kljub temu, da je c. kr. deželna vlada za Kranjsko z razglasom z dne 27. januarja 1915. št. 1153/II določila za prodajo jedilnega krompirja najvišjo ceno s 13 v za kg. se kupčevalci in kmetovalci ne drže te cene, temveč zvišujejo isto do popolnoma neopravičene neprimerne višine. Zlasti zunanji trgovci ponujajo že gorostasne cene. Opozarja se tedaj ponovno, da kaznujejo sodnile tako zahtevanje pretiranih cen v smislu ces. naredbe z dne 1. avgusta 1914 št. 194 drž. zak., kot privijanje cen, z zaporom do šest mesecev odnosno do enega leta in z denarno globno do 2000 odnosno do 20.000 K ter z zaplenbo zaloge. Vsi, ki so dotlej zakrivali predstoječi prestopek, izročili se bodo sodnji ozir. se bodo tuuradno kar najstrožje kaznovali. Orožništvo in drugi varnostni organi imajo nalog, da vsakega takega oderuha z živili takoj primejo in ga predstavijo podpisnemu uradu, ki bo uvedel uradno postopanje. — C. kr. okr. glavarstvo v Kranju, dne 16. marca 1915.

Razglas. C. kr. ministrstvo za domobranstvo je z razpisom z dne 8. marca 1915 št. 4971/dop. XVII odredilo, da se začasno ne ustavi prispevek za preživljanje svojcev onih vpošilčanov, ki so padli ali umrli v vojni službi, ali ki so bili kot invalidi prestavljeni v neaktivno razmerje ter niso v stanu zadostno skrbeti za prevžitek svojcev. Vendar se mora izrecno poudarjati, da ne morejo iz te le začasne odredbe c. kr. vlade dotični svojci izvajati nobene pravice. Županstvu se naroča, da takoj, kakor hitro dozna za kak zgoraj navedeni slučaj, istega semkaj sporoči ter pri invalidih zlasti poroča, ali so zmožni zadostno skrbeti za preživljanje svojcev. Nadalje je takoj semkaj naznaniti, če prejemajo svojci že vojaško preskrbo ter je dotično nakazilno polo semkaj v vpogled predložiti. — C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju, dne 13. marca 1915.

Razglas. Z ministrsko naredbo z dne 8. marca 1915 št. 58 drž. zak. se je zaukazalo, da smejo: I. mlinska podjetja izvzemši kmetijske domače mline ter mline, ki meljejo izključno tuje žito proti plačilu, in II. vsakdo, ki ima dne 10. marca 1915 v svojih ali tujih prostorih najmanj 100 q (meterskih stotov) otrobov, prodati svojo zalogo otrobov le s posredovanjem „Splošne avstrijske družbe za vnovčenje živine, akc. dr. na Dunaju St. Marx“, in da morajo le ti naznaniti svojo zalogo po prazničenem obrazcu najkasneje dne 15. marca 1915 imenovani družbi. Ako ne bi družba tekom 14 dni po 10. marcu ozir. po nadaljnjih za mlinska podjetja predpisanih naznanilnih dnevih odpoklicala naznanjenih množin otrobov, se smejo te množine brez njene posredovanja prodati. Naročila za otrobe je nasloviti na navedeno družbo, ki pa ni dolžna

prevzeti naročil, ki se ne glase na cele vagone. Cena za 1 met. stoji otrobov ne sme presegati pri teh prodajah zneska 17 K 35 v. Opozarja se, da se mora pošiljatelj otrobov po železnicah in parobrodih pridelati potrdilo (Transportbescheinigung), ki ga izda omenjena družba na Dunaju. — C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju, dne 15. marca 1915.

Semenski krompir. Na en mernik posetve se posadi 140 kg krompirja. Sadi naj se lep krompir, da bo pridelek dober. Krompirja ne razreži pred sejanjem počez, ampak podolgem. Drobnejši krompir se sadi nerazrezan. Prav je tudi, če se spodnji del krompirja porabi za kuho, zgornji del, ki ima več močnih popkov, pa za sajenje. Krompir, ki je v kleti že preveč odgnal, ni dober, zlasti ne, če se mu odganjki polomijo. Razrezani krompir naj se par dni pred sajenjem razgrne po tleh, da se nekoliko osuši.

Uboga civilizacija! Angleška vlada je naročila poganskim zamorcem v Afriki, naj prosijo svoje malike milosti, da bi bili Nemci izgnani iz Afrike in Azije, ker bi to koristilo človeštvu in civilizaciji. — Stari sovražnik ruskih carjev, knez Krapotkin, se je pa izpreobrnil in je zdaj izjavil, da bo blagoslov za civilizacijo, če bo Rusija premagala Nemčijo. — Pojmi o civilizaciji se tedaj precej naglo menjajo.

Iz Letopisov ljubljanskih jezuitov.

Posnel Ant. Koblar.

V ljubljanskem muzeju „Rudolfinumu“ je shranjena rokopisna knjiga z naslovom „Historia Collegii Labacensis Societatis Jesu“. To knjigo je bil podaril baron Žiga Zois Erbergovi knjižnici, od koder je prišla v muzej. Na 522. straneh knjige je jezuitski letopisec zabeležil važnejše dogodke, tiče se v prvi vrsti zgodovine jezuitskega kolegija, potem pa tudi druge važne dogodke svojega časa. Naj podamo tu nekoliko po letnicah uvrščenih onih podatkov, ki utegnejo biti obče-zanimivi.

L. 1596. V Ljubljano se je okrog l. 1540. začelo vrvati luteranstvo iz Nemčije. Polagoma je tlelo. Razširila se je v nekoliko letih nova vera ne samo po Ljubljani, marveč tudi po sosednjih mestih in sploh po deželi. Skoro vsi plemenitniki so odpadli od katoliške vere. Meščani so deloma odpadli, deloma so omahovali. Kmetje so še ostali pravoverni, a ne popolnoma trdni. Po vsi deželi je bilo nad 20 luteranskih predikantov. Pet je bilo iz deželne blagajnice plačanih luteranskih učiteljev, deset jih je pa učilo po šolah latinski in nemški jezik. Hoteli so ustanoviti luteransko semenišče za uboge dijake. Nekaj luteranov je bil že cesar Ferdinand pregnal, a so se vrnili.

Škof Vrban Textor bi bil že rad uvedel jezuite, a se mu ni posrečilo. Škof Ivan Tavčar se je trudil toliko časa, da je to dosegel. Dovoljenje mu je dal nadvojvoda Ferdinand in podpirala ga je Ferdinandova mati, Marija, rojena vojvodinja Bavarska. Nadvojvoda je dal jezuitom v podporo bivši kartuzijanski samostan Pleterje v Slovenski Marki (na Dolenjskem), katerega je bil ustanovil celjski grof Herman l. 1407. Samostan je bil prej prišel v posvetne roke in ga je imel celo neki luteran v najemu. Nadvojvoda ga mu je pa vzel in podaril jezuitom. Papež Klemen VIII. je to podaritev potrdil. Dobili so jezuiti tudi vas Hrušico z 12. podložnimi kmeti v last. To vas so bili Kartuzijani zastavili za 712 goldinarjev. Papež je pa dal jezuitom že skoraj čisto zapuščeni frančiškanski samostan v Ljubljani. Nadvojvoda Ferdinand je napravil zameno in je dal jezuitom cerkev Sv. Jakoba in siromašnico v Ljubljani, siromakom pa frančiškanski samostan. Frančiškanom je ostal samo en del samostana, cerkev so pa imeli s siromaki skupaj.

L. 1597. Dne 21. januarja so prišli prvi jezuiti v Ljubljano, namreč superior Mihael Polt, prokurator Krištof Ziegelfest in Matija Poler. Prvi teden so stanovali v škofovi palači, potem so se preselili k Sv. Jakobu. — Verski komisariji so dali

8. februarja pleterska posestva, katera je imel prej luteran, v najem nekemu katoličanu; jezuitje so pa dali pleterski samostan posebej v najem Jakobu Angansu za letnih 2.250 renskih goldinarjev, Vrbanu Trojerju in Luki Koprivcu pa žužemberške desetine za letnih 400 goldinarjev. — Po ukazu nadvojvode je dal kostanjeviški opat jezuitom eno hišo poleg cerkve sv. Jakoba. Dokler je nadvojvoda bival v Ljubljani, je en jezuit pridigoval po nemško v stolnici, prvo postno nedeljo so se pa začele nemške pridige v cerkvi sv. Jakoba. O veliki noči je prejelo le okrog 100 katoličanov sv. zakramente pri sv. Jakobu. Malo jih je bilo, nekako toliko, kakor prej, ko so tu bivali kapelani siromašnice. — V aprilu sta sem prišla jezuita Luka Vintana, Goričan, in Danijel Terjan, ogrski Slovan. — V maju se je odprla jezuitska dvorazredna šola. Ko se je šola otvorila, so otroci znali slabo brati. — V jeseni se je odprla višji gramatikalni razred. — V avgustu so prišli v Ljubljano jezuiti: Henrik Vivarius, ki je postal prvi ljubljanski rektor, Andrej Rozman, rodом Kranjec, in Janez Walz. Odpoklicana sta pa bila Polt in Terjan. Polt je šel v Gradec za učitelja nadvojvodama Ferdinandu in Maksimiljanu. — Dne 24. avgusta je umrl v Gradcu škof Ivan Tavčar. Ta škof je bil kupil za stavbišče bodočega kolegija 2 hišici za 320 gld. in za 100 gld. je bil kupil apna, 100 gld. je dal za knjižnico, 60 gld. za mašni plašč in v oporoki je volil za zidanje kolegija 1000 tolarjev. — Cerkev sv. Jakoba je bila temna in umazana. Meseca septembra so jo začeli prezidavati; premeščena je bila zakristija in vhod v cerkev je bil narejen s pokopališče. Nadvojvodinja Marija je poslala 3 plašče in 3 antipendije. Nadvojvoda je dal za kolegij 1000 gld. in o. Rafael Kobenzel svojo dedščino v znesku 4000 gld. Napravljena je bila v zvoniku nova ura, ki je bila četrtinke, kar je bilo za Ljubljano nekaj novega, in dobil je sv. Jakob nov srednji zvon. — Prvo adventno nedeljo se je začel poučevati krščanski nauk po slovensko, in sicer na nov, prej neznani način. Začele so se spet očitne procesije po mestu, v veliko veselje kmetov, ki so prišli z banderi. Zaradi luteranov so morali ljudje prej hoditi v sprevedu prav na tihem in bandera imeti skupaj zvita. — Okoli cerkve sv. Jakoba so imeli luteranski predikanti 5 hiš. Dva predikanta sta umrla, drugi trije so pa biše, v katerih so prej pridigovali, prodali ter šli drugam, da niso bili tako blizu jezuitov. — Opustila se je misel, da bi se sezidalo luteransko semenišče. Katoličani so dobivali vedno več novega poguma in so začeli braniti svoja prava.

(Dalje.)

NOVEJŠE VESTI.

Kranj. Gimnazija se je preselila v poslopje ljudske šole in ta po zasebnih hišah. V gimnazijo pridejo vojaki rekonvalescenti.

Genf, 16. marca. General Pau je prišel v Varšavo in bo baje ondi vodil obrambno delo.

Berlin, 16. marca. Na Portugalskem vlada popolna anarhija. Bišejo se med seboj stari in mladi republikanci.

Atene, 17. marca. Dosedaj so 11 poškodovanih ladij prepeljali izpred Dardanel na otok Lemnos.

Bukarešt, 16. marca. Ta teden bo zboroval kronski svet. Udeležje se ga vsi ministri in voditelji političnih strank.

Madrid, 16. marca. Tudi Španija se pripravlja na vojno. Vlada je prepovedala izvoz nekaterih predmetov.

Sofija, 16. marca. Pri postaji Somovit na Bolgarskem se je primerila velika železniška nesreča. 20 oseb je mrtvih in 128 ranjenih.

Rim, 16. marca. V Tripolisu je bila zopet bitka z vstaši. Italijanov je mrtvih 39 in vstašev 100.

London, 16. marca. Vlada je izdala odredbo, da po 1. marcu nobena ladja ne sme odpluti in nadaljevati svoje vožnje proti Nemčiji oz. iz Nemčije.

London, 16. marca. Japonska je zahtevala od Kitajske, da naj do 30. marca da odgovor na njene zahteve. Sklicani so v Japonski pod orožje štirji letniki rezerve in vsi letniki deželne brambe.

Dunaj, 16. marca. Francozi so poslali Črno gorcem na pomoč dva bataljona in 8 velikih oblegovalnih topov, katerih pa zavoljo slabih potov ne morejo spraviti iz Bara naprej.

Dunaj, 17. marca. Rusi so nocoj poizkusili na Karpatih pri Viškovu vzeti naše postojanke, pa niso mogli prodreti. Med Lupkovim in Užokom so bili zelo zelo boji. Južno od Dnjestra v vzhodni Galiciji so tu in tam boji. Novi napad Rusov na južni breg reke Pruta pri Črnovicah so naši ustavili. Premišel še stoji in naši topovi grme na Ruse, ki slabo odgovarjajo.

Berlin, 17. marca. Boj pri Arrasu, na višini Loreta, se je odločil na korist Nemcem. — Osevice se obstreljuje. Velika bitka je med Prašnišem in Ostrolenko.

Rim, 17. marca. Po italijanskih mestih so še vedno veliki shodi z groznim šumom. Med seboj se tepeta dve stranki: ena za nevtralnost in druga za vojno. Vlada z vojaštvom pa miri.

Carigrad, 17. marca. Mesto je mirno. Dardanele bodo sovražniki kmalu nehali obstreljevati, ker ni vspeha. Angleška križarica „Amethyst“ je uničena.

Ukaz za peke, slaščičarje, gostilničarje in krčmarje, se dobi v tiskarni „Tiskov. društva“ v Kranju za 40 vin. s poštino.

Umetni zobje!

Ne da bi se izruvale zobne korenine, se ustavljajo

amerikanski umetni zobje

posamezno ali celo zobovje, kakor se tudi

plombirajo zobje

21

vsak dan od 8. ure dopoldne do 6. ure zvečer v konc. zobotehničnem ateljeju

O. Seydl, Ljubljana.

Stritarjeva ulica št. 7.

Velika svota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. — Brezplačna pojasnila pošilja:

Srečkovno zastopstvo 19, Ljubljana.

Zobozdravniški in zobotehniški atelje

Dr. Edv. Globočnik, okrožni zdravnik in zobozdravnik, in **Fr. Holzhaecker,** konc. zobotehnik

V KRANJU

v Hlebševi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne na razpolago.

Dr. Globočnik ni k vjakom poklican in zdravi nadalje. 16 52—34

Čisto novo in moderno

blago za ženske in moške obleke radi prevelikega nakupa in velike zaloge prodajam

po lastni ceni

IVAN SAVNIK
Kranj, pri Besenčanu.